

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 lutego 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że J. C. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnym, rentowym i wypadkowemu od dnia 4 czerwca 2012 r. do 31 marca 2014 r. jako zleceniobiorca u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł. oraz, że z wymienionego tytułu miesięczne podstawy wymiaru składek wynoszą:

1. na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne tj. emerytalne, rentowe i wypadkowe:

- za miesiąc 06/2012 r. – 12.528,00 zł,
- za miesiąc 07/2012 r. – 4.176,00 zł,
- za miesiąc 08/2012 r. – 8.352,00 zł,
- za miesiąc 09/2012 r. – 4.176,00 zł,
- za miesiąc 10/2012 r. – 8.352,00 zł,
- za miesiąc 11/2012 r. – 20.880,00 zł,
- za miesiąc 12/2012 r. – 12.528,00 zł,
- za miesiąc 01/2013 r. – 8.352,00 zł,
- za miesiąc 02/2013 r. – 12.528,00 zł,
- za miesiąc 03/2013 r. – 12.528,00 zł,
- za miesiąc 04/2013 r. – 4.176,00 zł.
- za miesiąc 05/2013 r. – 12.528,00 zł,
- za miesiąc 06/2013 r. – 4.176,00 zł,

2. na ubezpieczenie zdrowotne:

- za miesiąc 06/2012 r. – 11.117,35 zł,
- za miesiąc 07/2012 r. – 3.705,78 zł,
- za miesiąc 08/2012 r. – 7.411,56 zł,
- za miesiąc 09/2012 r. – 3.705,78 zł,
- za miesiąc 10/2012 r. – 7.411,56 zł,
- za miesiąc 11/2012 r. – 18.528,91 zł,
- za miesiąc 12/2012 r. – 11.117,35 zł,
- za miesiąc 01/2013 r. – 7.411,56 zł,
- za miesiąc 02/2013 r. – 11.117,35 zł,

- za miesiąc 03/2013 r. – 11.117,35 zł,
- za miesiąc 04/2013 r. – 3.705,78 zł.
- za miesiąc 05/2013 r. – 11.117,35 zł,
- za miesiąc 06/2013 r. – 3.705,78 zł.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że w dniach: 7 października 2014r. – 9 października 2014r., 13 października 2014r., 15 października 2014 r., 20 października 2014 r., 22 października 2014 r., 27 października 2014 r. przeprowadził kontrolę w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest Zakład oraz zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego przez płatnika składek (...) SP. z o.o. z siedzibą w Ł.. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2013 r.

Płatnik w okresie objętym kontrolą zawierał umowy cywilnoprawne, którym nadał nazwę umów o dzieło. W toku kontroli przedłożono umowę o dzieło zawartą na okres: od 04 czerwca 2012 r. do 31 grudnia 2012 r. pomiędzy (...) SP. z o.o. reprezentowaną przez E. S. (1) (Vice Prezes Zarządu), a J. C.. Przedmiotem zawartej umowy było opracowanie materiałów szkoleniowych, programu szkoleń oraz przeprowadzenia szkoleń, z zakresu: kierowanie zespołem produkcyjnym, delegowanie zadań i odpowiedzialności, egzekwowanie wyznaczonych zadań, koordynowanie pracy zespołu produkcyjnego.

Po przeprowadzeniu analizy powyższej umowy cywilnoprawnej oraz złożonych przez płatnika w dniu 16 października 2014r. wyjaśnień w/w temacie wynika, że zawarta przez płatnika umowa cywilnoprawna z J. C. w ocenie Zakładu ma charakter umowy – zlecenia gdyż jest ona nakierowana na podjęcie działań i dokonywanie określonych czynności przez osobę ją realizującą. Elementem dodatkowym świadczącym o zawarciu umowy o świadczenie pracy w charakterze nie mieszczącym w definicji umowy o dzieło jest cykliczność zawierania umów na takie same czynności z innymi wykonawcami.

W związku z powyższym Zakład uznał, iż J. C. nie wykonywał na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością umowy o dzieło, lecz wykonywał umowę zlecenia. Z zapisów w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS wynika że J. C. w okresie trwania umowy nie posiadał innego tytułu do ubezpieczeń społecznych zatem z tytułu w/w umowy winien być zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych w okresie od 04 czerwca 2012 r. do 31 marca 2014 r. w wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, że płatnik nie zgłosił J. C. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego w w/w okresach, a także nie dokonał wyrejestrowania ubezpieczonego z ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego od następnego dnia po wygaśnięciu umowy. Ustalono również, że płatnik składek nie obliczył i nie rozliczył za J. C. składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne.

(decyzja akta ZUS)

W odwołaniu z dnia 6 marca 2015 r. spółka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością wniosła o uchylenie w całości zaskarżonej decyzji. W uzasadnieniu wskazano, że w okresie objętym kontrolą spółka zawierała umowy cywilnoprawne, zwane umową o dzieło w myśl przepisów o prawie autorskim, z J. C.. Wykonawca umowy w ramach realizacji umowy o dzieło opracowywał materiały szkoleniowe (podręcznik, ćwiczenia do zajęć, prezentację multimedialną, test wiedzy), opracowywał program szkolenia oraz przeprowadzał szkolenie z opracowanego materiału. Opisane w przedmiocie umowy materiały każdorazowo były dopasowywane do potrzeb uczestników grupy szkoleniowej, ich poziomu zaawansowania i specyfiki branżowej.

(odwołanie – k. 2 – 4)

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podnosząc argumentację z zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie k. 5 – 7)

J. C. przyłączył się do odwołania.

(protokół rozprawy – k. 146 verte)

Pełnomocnik odwołującego poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów postępowania według norm przepisanych. J. C. poparł odwołanie. Pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

(protokół rozprawy z dnia 20 kwietnia 2016 r. – 01:07:28 – 01:27:07 – płyta CD – k. 155)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Ł. została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 16 czerwca 2009 r. Przedmiotem działalności spółki jest wydawanie książek i periodyków oraz pozostała działalność wydawnicza, z wyłączeniem w zakresie oprogramowania, działalność wspomagająca edukację, pozaszkolne formy edukacji, pozostałe doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania.

/wypis z KRS – k. 23 – 33/

W dniach 7 października 2014r. – 9 października 2014r., 13 października 2014r., 15 października 2014 r., 20 października 2014 r., 22 października 2014 r., 27 października 2014 r. u płatnika składek przeprowadzono kontrolę w zakresie prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek, do których pobierania zobowiązany jest ZUS oraz zgłaszania do ubezpieczeń społecznych, w wyniku czego sporządzono protokół kontroli. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2011 r. do 31 grudnia 2013 r.

/niesporne/

Produkty firmy (...) są dedykowane do określonej grupy – BIZNES. (...) są zamknięte dla określonych grup. (...) są kierowane, adresowane do konkretnej firmy, która zgłasza swój problem. Nie są to zlecenia konkretnych tematów. Firma pozyskuje klientów, u których prowadzi szkolenia bezpośrednio docierając do konkretnych przedsiębiorców, których ma umieszczonych w profilu odbiorców, poprzez nawiązywanie kontaktów poprzez uczestnictwo w konferencjach, nawiązuje relacje biznesowe w czasie spotkań przy okazji innych spotkań. Przed szkoleniem oraz po szkoleniu przeprowadzany jest test wśród pracowników. W firmie jest prezes, wice prezes, koordynator projektu. Firma ma bazę trenerów i praktyków biznesu. Rekrutacją trenerów w spółce zajmuje się E. S. (1).

/zeznania wnioskodawczyni E. S. (1) z dnia 28 października 2015 r. – 00:08:07 – 00:56:21 - płyta CD – k. 98 w zw. z zeznaniami z dnia 20 kwietnia 2016 r. – 00:28:59 – 00:59:59 – płyta CD – k. 155, zeznania wnioskodawcy z dnia 28 października 2015 r. – 00:56:21 – 01:00:36 – płyta CD – k. 98 w zw. z zeznaniami z dnia 20 kwietnia 2016 r. – 00:59:59 – 01:00:26 – płyta CD – k. 155, zeznania świadka T. C. z dnia 28 października 2015 r. – 01:03:46 – 00:21:32 – płyta CD – k. 98, test wiedzy – k. 110 – 115, zeznania świadka M. F. (1) z dnia 20 kwietnia 2016 r. – 00:05:03 – 00:27:56 – płyta Cd – k. 155/

Płatnik składek (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, w dniu 8 maja 2012 r. zawarł umowę z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O., na wykonanie zadania polegającego na zorganizowaniu i przeprowadzeniu szkoleń miękkich w ramach projektu: „Nowa jakość zarządzania i wiedzy – program szkoleń kompetencyjnych dla parowników O. I”. Spółka miała przeszkolić pracowników do dnia 31 marca 2014 r. (...) były prowadzone dla średniej kadry menadżerskiej. Była to grupa około 100 osób i podzielono ją na 7 grup. Płatnik składek w celu realizacji umowy zawierał umowy z trenerami, którym nadał nazwę umów o dzieło m.in. z zainteresowanym J. C. oraz E. S. (2), J. K., A. S.. Trenerzy przygotowywali projekty szkoleń, materiały szkoleniowe, przeprowadzali testy wśród uczestników. Trenerzy uwzględniali sugestie uczestników, ich wiedzę.

/umowa – k. 18 – 21, załączniki do umowy – k. 22 – 37, zeznania wnioskodawczyni E. S. (1) z dnia 28 października 2015 r. – 00:08:07 – 00:56:21 płyta CD – k. 98 w zw. z zeznaniami z dnia 20 kwietnia 2016 r. – 00:28:59 – 00:59:59 – płyta CD – k. 155, zeznania świadka D. J. z dnia 28 października 2015 r. – 01:21:32 – 01:38:36 – płyta CD – k. 98, zeznania świadka J. K. z dnia 28 października 2015 r. – 01:38:36 – 01:48:37 – płyta CD – k. 98, zeznania zainteresowanego J. C. – k. 147 – 148 w zw. z zeznaniami z dnia 20 kwietnia 2016 r. – 01:00:26 – 01:07:19 płyta CD – k. 155, zeznania świadka M. F. (2) z dnia 20 kwietnia 2016 r. – 00:05:03 – 00:27:56 – płyta CD – k. 155/

J. C. ma wyższe wykształcenie. Ukończył kursy trenerskie i ma ogromne doświadczenie biznesowe. Ubezpieczony przeprowadził kilkadziesiąt warsztatów. Każdy warsztat był na podstawie innej umowy. Warsztaty nie były regularne.

/zeznania wnioskodawczyni E. S. (1) z dnia 28 października 2016 r. – 00:08:07 – 00:56:21 płyta CD – k. 98 w zw. z zeznaniami z dnia 20 kwietnia 2016 r. – 00:28:59 – 00:59:59 – płyta CD – k. 155, zeznania zainteresowanego J. C. – k. 147 – 148 w zw. z zeznaniami z dnia 20 kwietnia 2016 r. – 01:00:26 – 01:07:19 płyta CD – k. 155/

Pomiędzy J. C., a płatnikiem składek (...) Sp. z o.o. w Ł., reprezentowaną przez vice prezesa zarządu E. S. (1), została zawarta umowa, którą strony nazwały „umową o dzieło nr 1/06/2012/EP” na okres od 5 czerwca 2012 r. do 31 marca 2014 r. Przedmiotem w/w umowy było zobowiązanie się zainteresowanego do opracowania materiałów szkoleniowych, programu szkoleń zwanego dziełem z zakresu:

1. kierowanie zespołem produkcyjnym x 7 grup,
2. delegowanie zadań i odpowiedzialności x 7 grup,
3. egzekwowanie wyznaczonych zadań x 7 grup,
4. koordynowanie pracy zespołu produkcyjnego x 4 grupy,
5. egzekwowanie wyznaczonych zadań.

Ustalono wynagrodzenie w wysokości 2.088,00 zł brutto za 1 dzień szkoleniowy. Wykonawcy za wykonanie dzieła przysługiwało wynagrodzenie płatne w ciągu 14 dni od daty wystawienia rachunku.

/umowa – k. 75 – 82, zeznania wnioskodawczyni E. S. (1) z dnia 28 października 2016 r. – 00:08:07 – 00:56:21 płyta CD – k. 98 w zw. z zeznaniami z dnia 20 kwietnia 2016 r. – 00:28:59 – 00:59:59 – płyta CD – k. 155, zeznania zainteresowanego J. C. – k. 147 – 148 w zw. z zeznaniami z dnia 20 kwietnia 2016 r. – 01:00:26 – 01:07:19 płyta CD – k. 155, zeznania świadka M. F. (2) z dnia 20 kwietnia 2016 r. – 00:05:03 – 00:27:56 – płyta CD – k. 155 /

Zainteresowany sporządził 30 raportów poszkoleniowych w okresie 2012 – 2013. Raport poszkoleniowy to bardzo ważny dokument, w którym firma rozlicza się z klientem. Gdyby ubezpieczony nie wywiązał się z umowy byłby zobowiązany nieodpłatnie zrealizować warsztaty ponownie albo nie otrzymałby w ogóle wynagrodzenia.

/raporty w kopercie – k. 43, zeznania wnioskodawczyni E. S. (1) z dnia 28 października 2016 r. – 00:08:07 – 00:56:21 płyta CD – k. 98 w zw. z zeznaniami z dnia 20 kwietnia 2016 r. – 00:28:59 – 00:59:59 – płyta CD – k. 155, zeznania zainteresowanego J. C. – k. 147 – 148 w zw. z zeznaniami z dnia 20 kwietnia 2016 r. – 01:00:26 – 01:07:19 płyta CD – k. 155, zeznania świadka M. F. (2) z dnia 20 kwietnia 2016 r. – 00:05:03 – 00:27:56 – płyta CD – k. 155/

Z tytułu powyższej umowy nazwanej „umową o dzieło” płatnik nie dokonał zgłoszeń w/w ubezpieczonego do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego.

/okoliczność bezsporna/

Z zapisów w Kompleksowym Systemie Informatycznym ZUS wynika, że zainteresowany nie posiadał innych tytułów do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych.

/okoliczność bezsporna/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach sprawy, w tym akta organu rentowego. Dokumenty te nie były kwestionowane w toku postępowania przez żadną ze stron, a zatem stanowią w pełni wiarygodne źródło dowodowe oraz w oparciu o zeznania wnioskodawczyni, wnioskodawcy, zainteresowanego i świadków których wiarygodność również nie została zasadnie podważona w niniejszej sprawie, pozwalając tym samym na wydanie niniejszego rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz poczynionych na jego podstawie ustaleń odwołanie nie jest zasadne i podlega oddaleniu.

Na wstępie wskazać należy, że umowa zlecenia i umowa o dzieło to podstawowe kontrakty usługowe, konkurencyjne w stosunku do umowy o pracę. Różnica między tymi dwoma rodzajami umów jest dla podmiotów zatrudniających bardzo istotna, bowiem wiąże się z różnymi konsekwencjami prawnymi. Prawidłowa kwalifikacja zawieranej umowy nie zawsze jednak jest sprawą prostą - szczególnie w odniesieniu do różnych form działań i prac w sferze kultury. I tak np. podczas gdy umowy o dzieło rodzą określone obowiązki z punktu widzenia ubezpieczeń społecznych odnośnie naliczania i odprowadzania składek ubezpieczeniowych tylko wówczas, gdy są zawierane z własnymi pracownikami, to umowy zlecenia pociągają za sobą skutki ubezpieczeniowe bez względu na to, z kim są zawierane - z własnym pracownikiem czy z osobą z zewnątrz. Zatem jeśli dana umowa zostanie błędnie uznana nie za umowę o dzieło, ale za umowę zlecenia, to naliczenie w stosunku do niej składek na ZUS będzie niedozwolone, podobnie jak brak naliczenia składek w przypadku umowy zlecenia, która niewłaściwie została zakwalifikowana jako umowa o dzieło. Decydująca jest treść, a nie nazwa umowy. Aby prawidłowo ustalić, z jaką umową mamy w danym przypadku do czynienia, tzn. czy jest to umowa zlecenia, czy umowa o dzieło, należy kierować się jej treścią, zadaniem, jakie osoba zatrudniana ma do wykonania, czyli istotą obowiązków umownych, jakie osoba ta na siebie przyjmuje.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie jest kwalifikacja prawna czynności wykonywanych w ramach zawartej umowy pomiędzy (...) Sp. z o.o. w Ł., a zainteresowanym J. C. (ocena czy czynności te wykonywane były na podstawie umowy zlecenia czy umowy o dzieło), czego pochodną jest ustalenie obowiązku uiszczenia odpowiednich składek ubezpieczeniowych.

Zgodnie z art. **6 ust. 1 pkt 4 i art. 12 ust. 1 w związku z art. 13 pkt 2** ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. . (Dz.U.2013.1442 j.t.) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Na podstawie zaś art. **66 ust. 1 pkt 1e** ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 r. (t. j. Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, ze zm.) obowiązującej od dnia 1 października 2004 r. osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Zgodnie z art. **11 ust. 2 cyt.** ustawy dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym.

Z mocy art. **13 pkt 2** zleceniobiorcy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Z kolei w myśl **art. 9 ust. 4a** zleceniobiorcy, mający ustalone prawo do emerytury lub renty, podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, jeżeli równocześnie nie pozostają w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 4b.

Stosownie do **art. 36 ust. 1** ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych.

Obowiązkiem płatnika składek – z mocy art. 46 ust. 1 i art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych – jest obliczanie, rozliczanie i opłacanie należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy oraz przesyłanie w wyznaczonym terminie deklarację rozliczeniową, imienne raporty miesięczne oraz opłacanie składek za dany miesiąc.

Zgodnie z **art. 18 ust. 1 i 3** ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób wykonujących pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 (to jest przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu umowy agencyjnej lub umowy zlecenia), jeżeli w umowie określono odpłatność za jej wykonywanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie.

Natomiast **art. 20 ust. 1** ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, iż podstawę wymiaru składek ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2.

Należy podkreślić, iż stosownie do art. 353¹ k.c. strony mogą dokonać wyboru rodzaju łączącego je stosunku prawnego, nie oznacza to jednak dowolności, bowiem przywołany przepis wprost wymaga, aby treść umowy nie sprzeciwiała się naturze danego stosunku prawnego, jego społeczno-gospodarczemu przeznaczeniu i ustawie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 2010 r., II UK 334/09, LEX nr 604221).

Stosownie do treści art. 627 k.c. przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia. Przedmiotem umowy jest zatem zobowiązanie do wykonania określonego dzieła, które może mieć charakter materialny, jak i niematerialny, zaś sama umowa jest umową rezultatu.

Zgodnie zaś z treścią art. 734 § 1 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie, przy czym do umowy o świadczenie usług stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu. Przedmiotem tej umowy jest dokonanie określonej czynności faktycznej, która nie musi prowadzić do osiągnięcia indywidualnie oznaczonego rezultatu. Chodzi tu zatem o umowy zobowiązujące do dokonania jednej lub wielu czynności faktycznych (także stałego ich dokonywania). Z mocy art. 750 k.c. przepisy o zleceniu stosuje się odpowiednio do umów o świadczenie usług, które nie są uregulowane innymi przepisami.

Nie ulega wątpliwości, że przepisy o zleceniu nie mają zastosowania do czynności będących przedmiotem umowy o dzieło, bowiem wykonanie dzieła, zgodnie z prezentowanym w doktrynie poglądem, nie mieści się w pojęciu usługi w rozumieniu art. 750 k.c.

Umowę o dzieło zalicza się do kategorii „umów rezultatu” i przeciwstawia umowie zlecenia - jako „umowie o staranne wykonanie usługi”. W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga, by starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Zawierając taką umowę strony winny dokładnie określić dzieło, które ma powstać w następstwie jej wykonania. Tymczasem umowa zlecenia takiego rezultatu - jako koniecznego do osiągnięcia - nie akcentuje. Elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia nie jest zatem wynik, lecz starania podejmowane w celu osiągnięcia tego wyniku, zatem wystarczy, że swoją pracę wykonuje się sumiennie. Wykonywanie umowy nie musi prowadzić do osiągnięcia określonego, zindywidualizowanego rezultatu, osiągnięcie go nie należy do obowiązków zleceniobiorcy i jeśli nawet mimo starannego wykonywania pracy nie zostanie on uzyskany, nie stanowi to nienależytego wykonania zobowiązania /por.

wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 21 grudnia 1993 r. sygn. III AUr 357/93, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 1994, Nr 6, poz. 49, str. 63; wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 26 stycznia 2006 r. sygn. III AUa 1700/05, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 2008, Nr 3, poz. 5, str. 55; wyrok Sądu Najwyższego z 13 marca 1967 r. sygn. I CR 500/66; opubl: Orzecznictwo Sądu Najwyższego Izba Cywilna, Pracy i (...) rok 1968, Nr 1, poz. 5, por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, II AUa 106/12, lex nr 1312028, por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 2012 r., II UK 70/12, LEX nr 1318380/.

Dokonując kwalifikacji konkretnej umowy należy w pierwszej kolejności badać, czy świadczenie będące przedmiotem zobowiązania ma cechy dzieła. Dzieło stanowi zawsze zjawisko przyszłe, jest czymś, co w chwili zawarcia umowy nie istnieje, lecz ma dopiero powstać w jakiejś określonej przyszłości. Rezultat, o jaki umawiają się strony, musi być z góry określony, i może przyjmować zarówno postać materialną jak i niematerialną. Cechą konstytutywną umowy o dzieło jest aby rezultat ten był obiektywnie osiągalny i w konkretnych warunkach pewny. Dzieło musi mieć indywidualny charakter i odpowiadać osobistym potrzebom zamawiającego. Podkreślenia także wymaga, że celem umowy o dzieło nie jest czynność (samo działanie lub zaniechanie), która przy zachowaniu należytej staranności prowadzić ma do określonego w umowie rezultatu, lecz samo osiągnięcie tego rezultatu. W umowie o dzieło chodzi zawsze o osiągnięcie umówionego rezultatu, niezależnie od rodzaju i intensywności świadczonej w tym celu pracy i staranności. Tymczasem umowa o świadczenie usług jest umową starannego działania, jej celem jest wykonywanie określonych czynności, które nie muszą zmierzać do osiągnięcia rezultatu. Kolejną cechą umowy dzieło jest brak stosunku zależności lub podporządkowania pomiędzy zamawiającym a przyjmującym zamówienie. Sposób wykonania dzieła pozostawiony jest w zasadzie uznaniu przyjmującego zamówienie, byleby dzieło miało przymioty ustalone w umowie lub wynikające z charakteru danego dzieła. Przyjmujący zamówienie nie ma także, co do zasady, obowiązku osobistego wykonania dzieła, chyba że wynika to z umowy lub charakteru dzieła (np. dzieło artystyczne). Ryzyko nieosiągnięcia rezultatu zawsze obciąża przyjmującego zamówienie. Przy czym odpowiedzialność przyjmującego zamówienie w wypadku nieosiągnięcia celu umowy jest odpowiedzialnością za nieosiągnięcie określonego rezultatu, a nie za brak należytej staranności /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2000 r. sygn. II UKN 386/99, opubl. OSNP 2001/16/522/.

Nazwa umowy z wyeksponowaniem terminologii służącej podkreśleniu, że ma ona charakter dzieła, nie przesądza samodzielnie o rodzaju umowy w oderwaniu od oceny rzeczywistego jej przedmiotu oraz okoliczności jej wykonywania. Decydująca jest bowiem rzeczywista istota umowy determinowana jej treścią, zgodnym zamiarem stron i celem, a nie jej nazwa, która niejednokrotnie nie oddaje natury łączącej strony stosunku prawnego/ por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 25 czerwca 2013 r. sygn. III AUa 13/13, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 marca 2013 r. sygn. III CSK 216/12/.

Zdaniem Sądu zawarte pomiędzy spółką (...) a J. C. umowa jest umową zlecenia, umową starannego działania, bowiem na ich podstawie zlecający oczekiwał od zleceniobiorcy wykonywania pracy: przygotowania programu szkoleń oraz przeprowadzenia tych szkoleń.

Dodatkowo wskazać należy, że cechą umowy dzieło jest brak stosunku zależności lub podporządkowania pomiędzy zamawiającym, a przyjmującym zamówienie. Sposób wykonania dzieła pozostawiony jest w zasadzie uznaniu przyjmującego zamówienie, byleby dzieło miało przymioty ustalone w umowie lub wynikające z charakteru danego dzieła. Tymczasem w przedmiotowej sprawie sposób wykonywania czynności stanowiących przedmiot umowy był ściśle określony przez wnioskodawcę. Zainteresowany miał ściśle określony zakres obowiązków. Jego zadaniem było prowadzenie szkolenia według ściśle określonego planu.

Kolejną cechą umowy zlecenia jest to, że przyjmujący zlecenie musi w zasadzie wykonać czynność do której się zobowiązał osobiście, powinien przy tym działać z należyłą starannością. Dopuszcza się możliwość wykonania zlecenia przez osobę trzecią – zastępcę. Powierzenie zlecenia osobie trzeciej jest możliwe wtedy gdy to wynika z umowy, następuje po zawiadomieniu o tym fakcie dającego zlecenie, a przyjmujący zlecenie odpowiada za niewłaściwe działanie zastępcy, ale tylko na zasadzie winy w wyborze.

Z zawartej pomiędzy stronami umowy nie wynika, że zleceniobiorca mógł powierzyć wykonywanie zlecenia osobie trzeciej bez zgody wnioskodawcy.

Tymczasem z regulacji kodeksowej umowy o dzieło wynika, że przyjmujący zamówienie nie ma, co do zasady, obowiązku osobistego wykonania dzieła, chyba że wynika to z umowy lub charakteru dzieła (np. dzieło artystyczne). Ryzyko nieosiągnięcia rezultatu zawsze obciąża przyjmującego zamówienie. Przy czym odpowiedzialność przyjmującego zamówienie w wypadku nieosiągnięcia celu umowy jest odpowiedzialnością za nieosiągnięcie określonego rezultatu.

W ocenie Sądu Okręgowego, w świetle przeprowadzonych rozważań, umów zawartych pomiędzy odwołującym się płatnikiem, a zainteresowanym nie można uznać za umowy o dzieło, gdyż wykonywane przez zainteresowanego czynności są charakterystyczne dla umowy o świadczenie usług.

Istotą umowy o dzieło jest osiągnięcie określonego, zindywidualizowanego rezultatu w postaci materialnej lub niematerialnej. Umowa o świadczenie usług jest zaś umową starannego działania, zatem jej celem jest wykonywanie określonych czynności, które nie muszą zmierzać do osiągnięcia rezultatu. Takie też czynności były wykonywane przez zainteresowanego. Treścią bowiem zobowiązania zainteresowanego nie był określony konkretny wynik odpowiadający pewnym z góry ustalonym w umowie warunkom, który podlegałby ocenie, lecz wykonywanie określonych czynności. Zainteresowany nie miał samodzielności w wykonaniu zleconej pracy, gdyż wykonywał ją miejscu wskazanym przez wnioskodawcę. Wykonywane przez zainteresowanego czynności w istocie nie miały charakteru czynności przynoszących konkretny rezultat (dzieło), podlegający sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych i ewentualnej odpowiedzialności za te wady (art. 637 KC - uprawnienia z tytułu rękojmi) (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 listopada 2000 roku, IV CKN 152/00 OSNC 2001/4/63).

Zdaniem Sądu orzekającego czynności wykonywane przez zainteresowanego nie miały charakteru czynności przynoszących konkretny materialny rezultat, podlegający ocenie i ewentualnej odpowiedzialności za wady (art. 637 KC - uprawnienia z tytułu rękojmi), były one w istocie realizowane w ramach umów starannego działania, mających charakter umów zlecenia, co rodzi obowiązek objęcia zainteresowanego ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym oraz zdrowotnym i wypadkowym z tytułu wykonywania umów zlecenia na rzecz wnioskodawcy.

Sąd podziela także zdanie Sądu Najwyższego, który wskazał, że jeżeli przedmiotem umowy jest przeprowadzenie wykładów, to treścią tej umowy nie jest osiągnięcie materialnego rezultatu, czy też pomyślnego wyniku podejmowanych czynności, bo przy tego rodzaju usługach nie jest to możliwe. Przyjmujący zamówienie zobowiązuje się jedynie do starannego przeprowadzenia wykładów, nie przyjmując na siebie odpowiedzialności za ich rezultat. Takiemu zobowiązaniu nie można przypisać cech (*essentialiae negotii*) umowy o dzieło, a oczekiwania stron towarzyszące zawieraniu i wykonywaniu umów nazywanych przez nich umowami o dzieło, mogą się zrealizować wyłącznie jako elementy innej umowy – umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, regulowane w art. 750 k.c. /por. wyrok SN z dnia 4 lipca 2013 r., II UK 402/12, Lex nr 1350308/

Reasumując, zdaniem Sądu Okręgowego J. C. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnym, rentowym i wypadkowemu od dnia 4 czerwca 2012 r. do 31 marca 2014 r. jako zleceniobiorca u płatnika składek (...) Sp. z o.o. z siedzibą w Ł..

A zatem w oparciu o powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie w pkt 1 sentencji.

O kosztach postępowania Sąd Okręgowy orzekł w pkt 2 wyroku. Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Stosownie do art. 98 § 3 k.p.c. do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez wykwalifikowanego pełnomocnika zalicza się wynagrodzenie. Wysokość wynagrodzeń pełnomocnika Sąd ustalił, w oparciu o § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez

radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U. 2013 r., poz. 490) i zasądził od spółki (...) sp. z o.o. w Ł. na rzecz ZUS I Oddział w Ł. kwotę 60 zł.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem przesłać pełnomocnikowi wnioskodawcy oraz organowi rentowemu.